

Jogkövetkezmények alkalmazása

A jogkövetkezmények alkalmazásának szabályait szankciótörvény, a katasztrófavédelmi törvény és több kormányrendelet tartalmazza a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemek és küszöbérték alatti üzemek (a továbbiakban: veszélyes üzemek) üzemeltetőinek jogsértő magatartása, vagy – a katasztrófavédelmi törvény és végrehajtási rendelete hatálya alá tartozó – veszélyes anyaggal végzett engedély nélküli, illetve jogszabályoktól eltérően végzett tevékenysége esetére.

Az iparbiztonsági hatóság jogkövetkezményként a veszélyes tevékenység felfüggesztése, megtiltása, korlátozása, valamint katasztrófavédelmi bírság és a figyelmeztetés szankciót alkalmazhatja.

Nem alkalmazható közigazgatási szankcióként figyelmeztetés az alábbi közigazgatási szabályszegések miatt indult hatósági eljárásokban:

- a) engedélyköteles tevékenység engedély nélküli végzése, folytatása,
- b) üzemazonosítási kötelezettség elmulasztása,
- c) biztonsági jelentésben, biztonsági elemzésben, belső védelmi tervben, súlyos káresemény elhárítási tervben valótlan adatok feltüntetése,
- d) a hatósági döntésben foglalt műszaki, technológiai, beruházási, karbantartási előírás elmulasztása,
- e) veszélyes anyagokkal kapcsolatos esemény, súlyos baleset azonnali bejelentésének elmulasztása,
- f) veszélyes anyagokkal kapcsolatos eseményről, súlyos balesetről szóló adatszolgáltatási kötelezettség elmulasztása,
- g) veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesettel kapcsolatos védekezési, elhárítási és helyreállító intézkedések elmulasztása,
- h) belső védelmi terv gyakorlat végrehajtásának elmulasztása.

1. A veszélyes tevékenység felfüggesztése, megtiltása, korlátozása

A katasztrófavédelmi szankcionálási eljárásban az elsőfokú hatóság a vármegyei (fővárosi) katasztrófavédelmi igazgatóság.

Az iparbiztonsági hatóság az üzemeltetőt megfelelő határidő megjelölésével kötelezheti a törvényben és a végrehajtási rendeletekben meghatározott üzemeltetői kötelezettségek teljesítésére, vagy ha a biztonságos üzemeltetés feltétele bármely okból hiányzik, a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos baleset megelőzéséhez és elhárításához szükséges intézkedések megtételére. Az iparbiztonsági hatóság az előírt kötelezettség vagy intézkedés megtételéig a veszélyes tevékenység folytatásának felfüggesztését rendelheti el.

Amennyiben az üzemeltető a biztonságos működéssel kapcsolatos kötelezettségeit nem teljesíti és a biztonságos üzemeltetés feltételeiben súlyos hiányosság jelentkezik, akkor az iparbiztonsági hatóság az engedély visszavonásával a veszélyes tevékenység folytatását megtiltja.

Amennyiben az üzemeltető a veszélyes tevékenységet hatósági engedély nélkül kezdi el, az iparbiztonsági hatóság a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemben, küszöbérték alatti üzemben jelen lévő veszélyes anyagok mennyiségének alsó küszöbérték negyede alá csökkentésével korlátozza a veszélyes üzem tevékenységét.

Végző esetben az iparbiztonsági hatóság elrendelheti az üzemeltető költségére és veszélyére:

- a) a rendőrség közreműködésével – külön jogszabály szerint – a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemben foglalkoztatott vagy annak területén lévő személyeknek a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem területére történő belépésének, illetve az ott-tartózkodásának megtiltását, a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem, veszélyes anyagokkal foglalkozó létesítmény helyiségeinek lezárását és ennek hatósági pecséttel történő hitelesítését,
- b) a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem, veszélyes anyagokkal foglalkozó létesítmény biztonsági őrzését,
- c) a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemben, veszélyes anyagokkal foglalkozó létesítményben található veszélyes anyagok, eszközök
 - ca) elszállítását,
 - cb) környezetvédelmi szabályok szerinti megsemmisítését,
 - cc) veszélyeztető jellegük megszüntetését.

2. A katasztrófavédelmi bírság

Az iparbiztonsági hatóság katasztrófavédelmi bírság kiszabására jogosult:

- a) katasztrófavédelmi engedély nélkül végzett engedélyköteles tevékenység végzése esetén,
- b) a katasztrófavédelmi törvény IV. fejezetében és a végrehajtási rendeletekben, vagy az azok alapján meghozott hatósági döntésben foglalt előírások elmulasztása esetén,
- c) a veszélyes tevékenységgel kapcsolatos súlyos balesettel vagy eseménnyel összefüggésben megelőző, elhárító és helyreállító intézkedésekre vonatkozó kötelezettség be nem tartása esetén.

A katasztrófavédelmi bírság legkisebb összege háromezrezer forint, legmagasabb összege hárommillió forint. A bírság összegét a törvényi keretek között a jogsértésnek az emberi életre és egészségre, az anyagi javakra és a környezetre való veszélyességével arányos mértékben, igazodva a jogsértés súlyához és ismétlődéséhez kell meghatározni.

A bírság egy eljárásban ugyanazon kötelezettség ismételt megszegése vagy más kötelezettségszegés esetén ismételten is kiszabható.

A vonatkozó törvény hatálya alá tartozó veszélyes üzemre vonatkozóan több bírságolási eljárás is lefolytatásra kerülhet ugyanazon kötelezettség ismételt megszegése esetén, ekkor a bírság összegét az iparbiztonsági hatóság összesíti. Amennyiben az így kapott összesített összeg meghaladja az ötmillió forintot, a befizetendő és behajtható összeg akkor is csak a jogszabály szerinti maximum ötmillió forint lehet. A vonatkozó rendeletben foglalt szabálytalanságok egy része - a katasztrófavédelmi törvényben megjelöltek - esetében a katasztrófavédelmi bírság kiszabása kötelező, vagyis azok elkövetése esetén az üzemeltetőt már az első alkalommal bírsággal sújtja az iparbiztonsági hatóság. A többi szabálytalanság esetében az iparbiztonsági hatóság az első alkalommal a figyelmeztetés jogintézményét alkalmazza .

A bírság megfizetése nem mentesít a büntetőjogi, illetve a polgári jogi felelősség, valamint az elmulasztott kötelezettség teljesítése alól.

A katasztrófavédelmi bírságolási eljárást a vármegeyei (fővárosi) katasztrófavédelmi igazgatóság folytatja le, amelynek ügyintézési ideje 60 nap, a hatósági eljárásban szakhatósági közreműködés nincs, az eljárás megindításáról az iparbiztonsági hatóság az ügyfelet tájékoztatja.

Az iparbiztonsági hatóság az üzemeltető kérelmére engedélyezheti a részletfizetést, de bármely részlet késedelmes fizetése a teljes összeg azonnal megfizetésének kötelezettségét vonja maga után.

Amennyiben a bírság megfizetésének határideje lejár, az iparbiztonsági hatóság intézkedik annak adók módjára történő behajtásáról, melynek érdekében felkeresi a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező adóhatóságot.